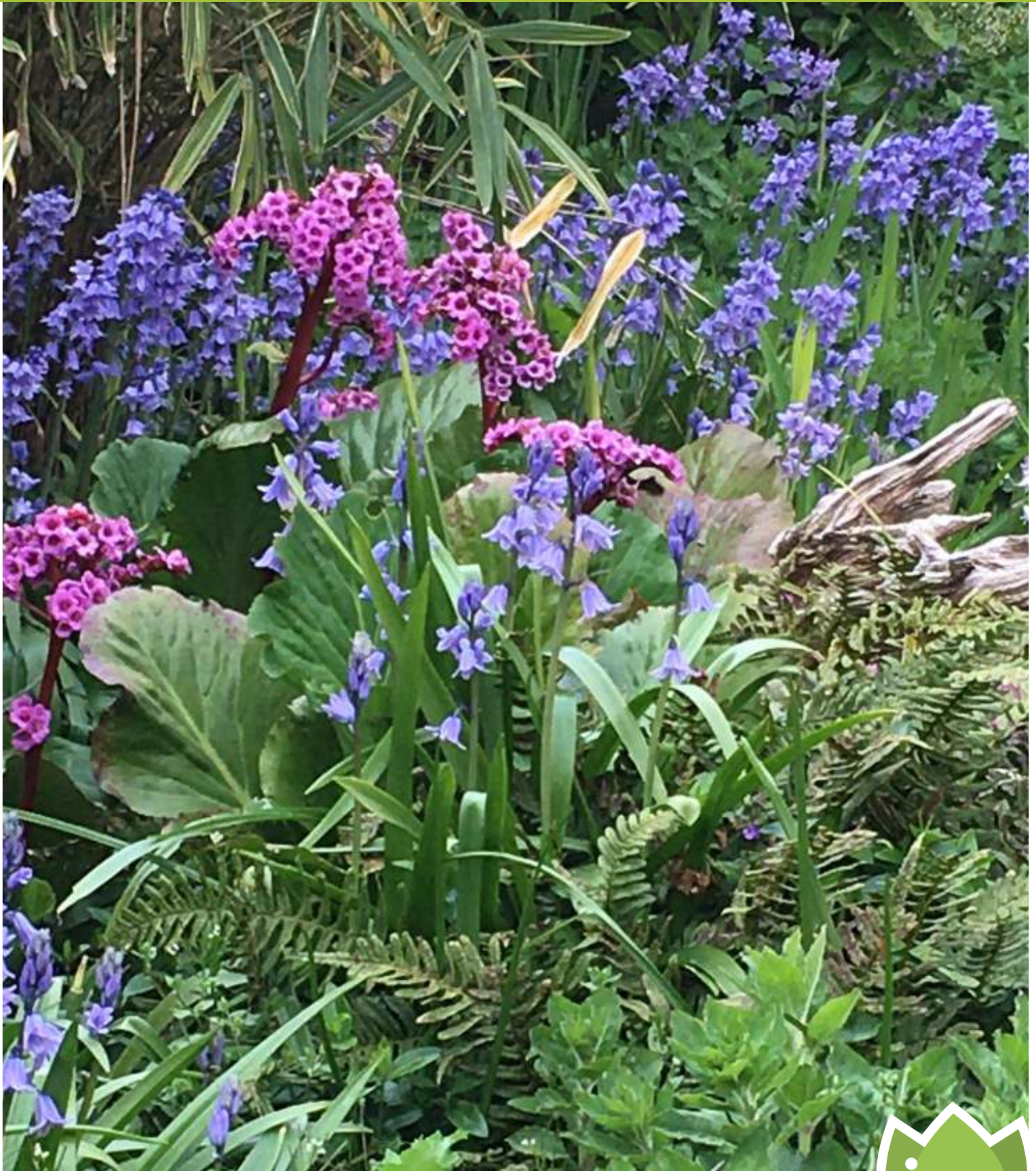

Voorjaar 2021

Het Lelieblad

Halfjaarlijkse uitgave IVN afdeling Zoetermeer e.o.

BELEEF DE NATUUR!

Van de redactie

Door Fred Baerveldt

Het thema voor dit nummer was: stuur een foto in van een waarneming in de Zoetermeerse natuur die je heel bijzonder vindt. Daar is enthousiast op gereageerd. Wij hebben prachtige foto's van planten, bloemen en dieren met een verhaaltje erbij ontvangen. Van vuurgoudhaan tot krulmos!

Een tweede hoogtepunt is een verslag van de wildeplanten route die in mei is uitgezet. Aangezien er door de coronacrisis nog steeds geen excursies georganiseerd kunnen worden was dit een mooi alternatief. Natuurlijk heb ik de wandeling langs de wilde planten gedaan. Daarbij kwam ik tot de ontdekking dat de plant die ik altijd heb aangezien voor koolzaad, helemaal geen koolzaad is, maar raapzaad. Weer wat geleerd!

Natuurlijk valt er nog veel meer te lezen in dit voorjaarsnummer van het Lelieblad.

Zoals een artikel van onze ecooloog over de natuur in Zoetermeer en Peter van Wely vertelt wat hij het mooiste plekje van Zoetermeer vindt.

Geniet! Veel lees- en kijkplezier!

- 3 Gewoon krulmos en een kuifduiker
- 4 Een stripverhaal: het voedselbos
- 6 Doe eens wild
- 8 Vrijwilligers en natuurlijk groen
- 9 Paddenstoelenroute Balijbos
- 10 Satijnlichtmot en een ijsvogel
- 13 Een waarneming: ransuil
- 14 Het allermooiste van Peter van Wely
- 15 Een bijzondere waarneming

Oproep!

Bert van der Burg heeft te kennen gegeven dat hij gaat stoppen met het samenstellen van het Lelieblad. Heel jammer. Vier jaar lang heeft hij ervoor gezorgd dat er een keurig verzorgd Lelieblad bij je in de brievenbus belandde. Maar helemaal weg is hij nog niet, want natuurlijk werkt hij zijn opvolger terdege in. Wij hopen natuurlijk dat het najaarsnummer samengesteld wordt door Bert en door... Ja, door wie? Wie neemt de uitdaging aan om deel uit te gaan maken van de redactie van ons verenigingsblad? Zijn of haar taak in het team wordt de aangeleverde kopij over te brengen naar Editoo, onze digitale uitgever, om het blad daarmee samen te stellen. Wie mogen wij verwelkomen? Voor aanmelden of verdere informatie kan je mailen naar: fred.baerveldt@gmail.com of bellen: 079 321 03 83.

Fred Baerveldt

Colofon

IVN ZOETERMEER

www.ivnzoetermeer.nl

info@ivnzoetermeer.nl

VOORZITTER:

Henk Lubberding

SECRETARIS/PENNINGMEESTER:

Rob Schouten

Zuringvaart 21, 2724 VX Zoetermeer

079-3411828

REDACTIE:

Fred Baerveldt, Bert van der Burg,

Els van Venetië

REDACTIEADRES:

Koerberg 1, 2716 GC Zoetermeer

079-3210383 fred.baerveldt@gmail.com.

LEDENADMINISTRATIE

Taco Slagter

079-3213659 info@ivnzoetermeer.nl

NIEUWSFLITS:

nieuwsflits@ivnzoetermeer.nl

WEBSITE:

webmaster@ivnzoetermeer.nl

DRUKKER:

Editoo B.V. te Arnhem

Gewoon krulmos

Door Taco Slagter

Sinds de zomer van 2020 is de Nieuwe Driemanspolder open voor publiek, een geweldig gebied waar de natuur voor een zeer groot deel vanuit het niets zichzelf mag laten ontstaan (natuurlijke plantensuccessie).

Ik woon er tamelijk dichtbij en dus kom er op gezette tijden en kijk dan meteen of er al sprake is van enige mosontwikkeling.

Zomer 2020 was dat nog nagenoeg niets, onder een talud van een bruggetje heb ik toen één plukje kunnen vinden.

Nu is dat duidelijk anders, overal zie je een verscheidenheid aan mossen opkomen, merendeels de algemene soorten maar toch, voor mijn doen, onlangs een bijzondere vondst.

Weliswaar met een heel gewone naam (gewoon krulmos) maar ik had het in Zoetermeer nog niet eerder aangetroffen.

Het is een algemene pionier die je vindt op verstoorte plaatsen, oevers waar door periodiek overstromingen veel organisch materiaal wordt aangevoerd en op andere plaatsen met een voedselrijke bodem,

Op en top Nieuwe Driemanspolder dus.

De stengels zijn uiterst kort, je ziet alleen maar een zeer klein rozetje van bladen. In het voorjaar vertonen ze veel sporenkapsels op een bochtige of sterk gebogen kapselsteel.

Het sporenkapsel verkleurt tijdens de rijping van groen via oranje naar bruin.

De kromming van de kapselsteel is afhankelijk van de luchtvochtigheid.

Kuifduiker

Door Karin Koppe

Februari. Duizenden smienten verwachtte ik te zien, midden op de Zoetermeerse Plas (Noord-Aa). Twee dagen eerder had Rob (Schouten) deze waarneming gedaan. Ik had ze al hier en daar bespeurd, maar dit jaar nog niet zo dicht in de buurt.

We gingen terug, met verrekijker. Te laat, weg, allemaal vertrokken.

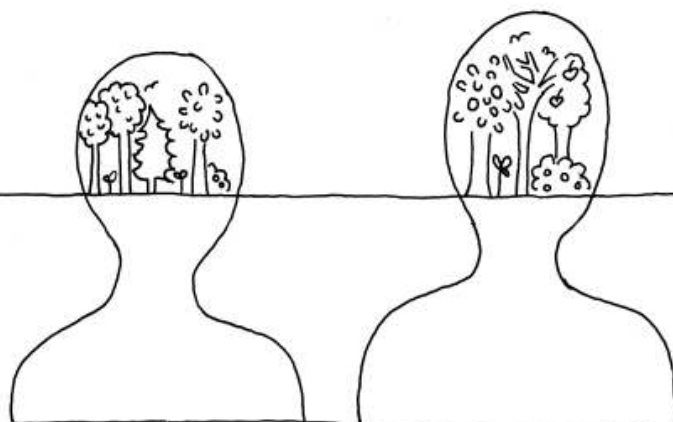

Teleurgesteld stond ik op die plek, aan de rand van de plas, tegenover de Noordhovensse Plas, te kijken naar wat ik daar altijd al zag: meerkoeten, een enkele dodaars. We wilden weggaan, toen Rob opeens zei: ik zie iets anders. Ik herinnerde me de foto van een kuifduiker in het Streekblad van een dag eerder. Er stond bij dat precies een week daarvoor de komst van de kuifduiker op deze plek in Zoetermeer op waarneming.nl was gemeld, waarna een flinke drukte ontstond van vogelaars die deze zeldzame verschijning wilden aanschouwen. De vogel, een wintergast, was voor de vierde keer in Zoetermeer, zoekt normaal alleen grotere wateren op. Foto gemaakt, thuis vergeleken: ja, hij was het! En wij stonden daar alleen, hij was speciaal voor ons gebleven denk ik. Een paar dagen later waren we er weer, geen kuifduiker meer te zien. Maar enkele dagen later zagen we baltsende nijlganzen boven op een afgeknotte boom aan de Seghwaertse weg. En kort daarna baltsende kokmeeuwen op het gras bij de Dobbepas in het Stadshart. Nog nooit gezien! Waarnemingen in seizoenen, die in elkaar overlopen of elkaar deels overlappen. En dat allemaal op loopafstand.

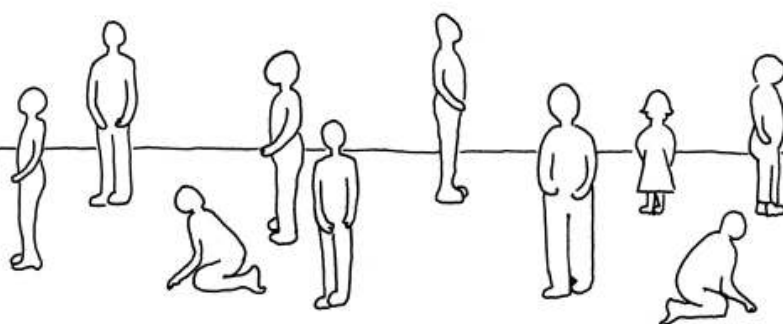

Ondertussen...bij GeuzeGroen / De Verbeeldster

Waar niks is, enkel leegte

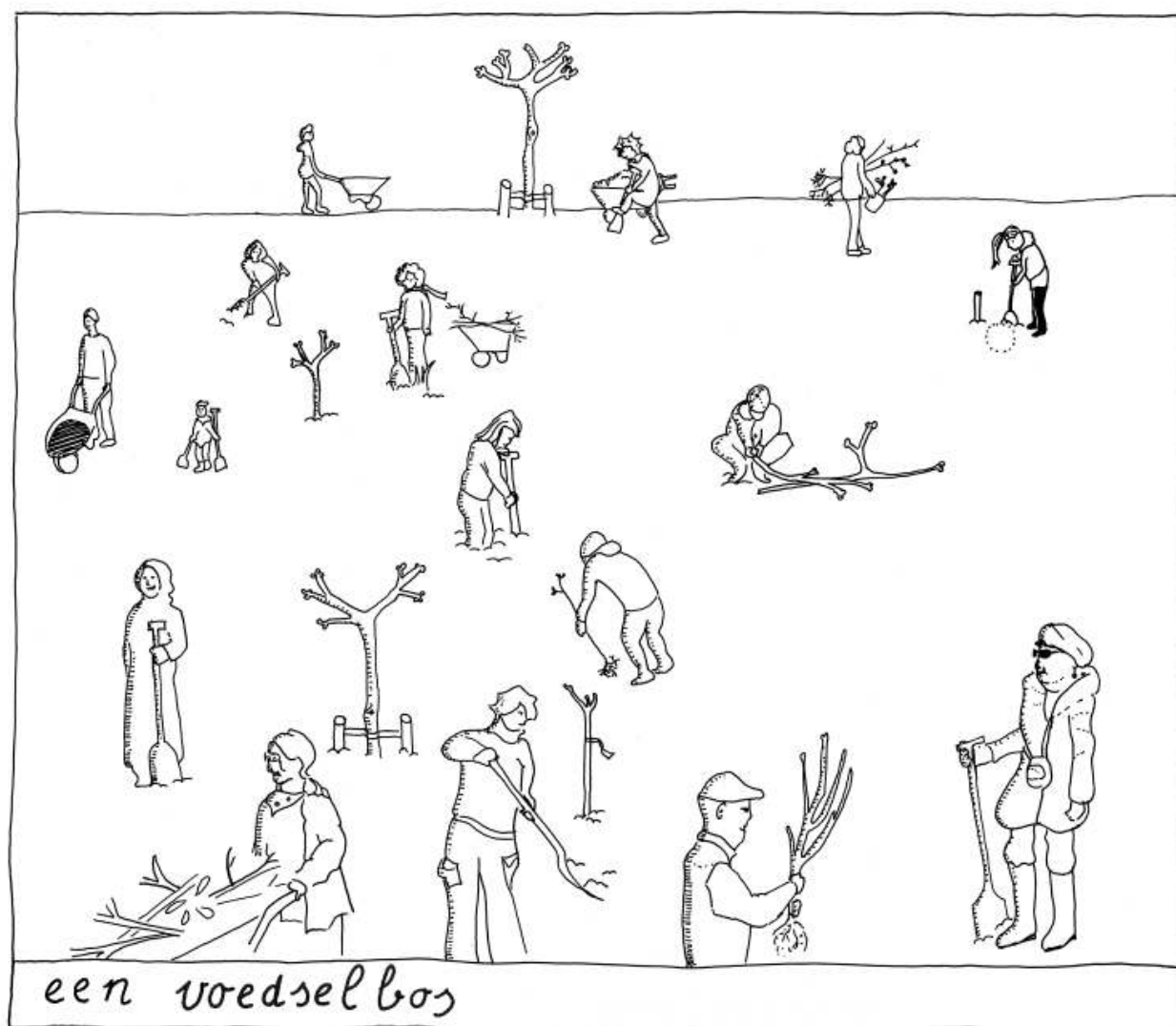
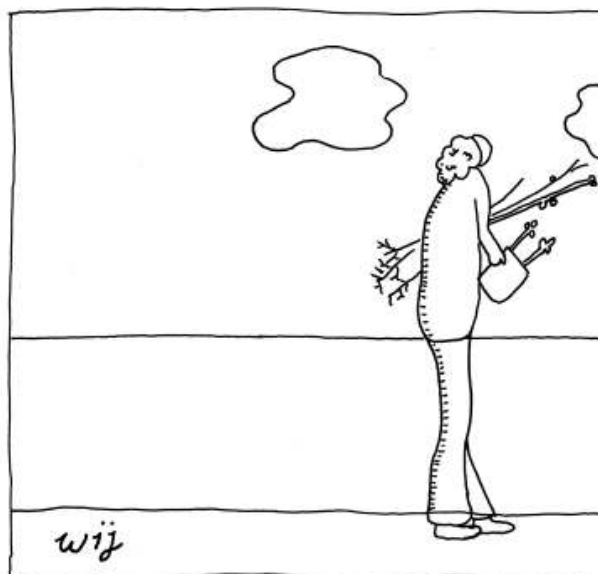
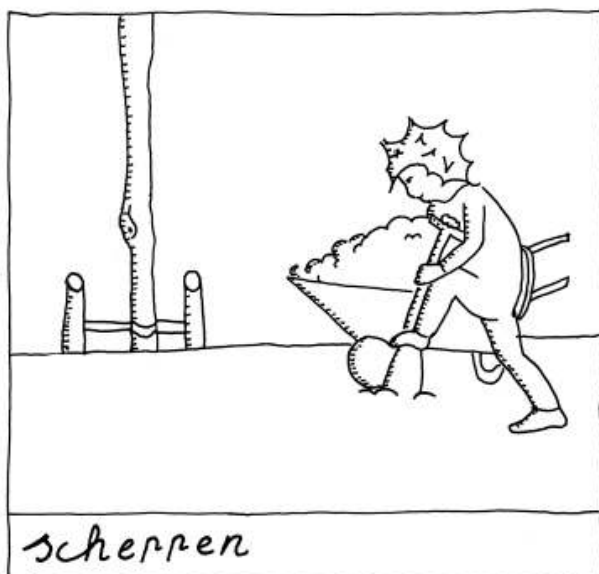
en hoofden vol dromen

samen komen

Ondertussen...bij GeuzeGroen / De Verbeeldster

‘DOE EENS WILD!’

Onder deze titel organiseerden de afdelingen Zoetermeer van IVN en KNNV in de meivakantie een Wilde Planten Week in en om het Balijbos.

Er was een route uitgezet die mensen zelfstandig konden lopen door de pijlen te volgen en informatiebordjes te lezen die we bij de verschillende planten hadden gezet. Zodat iedereen die altijd al iets meer wilde weten over wilde planten, de kans had om weer wat bij te leren. En ook zich te verbazen over hoe planten die er voor je gevoel altijd gewoon zijn, heel bijzonder en mooi kunnen zijn!

Kinderen en volwassenen konden tijdens de meivakantie de ongeveer anderhalve kilometer lange route door het Libellenreservaat en het Balijbos volgen. Tijdens het wandelen konden ze meer leren over wilde planten, die je misschien dagelijks ziet, maar waaraan je meestal zomaar voorbij loopt.

Nu in verband met Corona geen rondleidingen georganiseerd kunnen worden, hebben we ontdekt hoe leuk mensen het vinden om op deze manier ‘meegenomen te worden’ in de natuur. Wat er voor nodig is, is investeren in het maken van leuke teksten, het neerzetten van de bordjes en regelmatig rondes lopen om te kijken of alles goed is blijven staan. Vervolgens kan iedereen die er op afkomt of toevallig met de hond langsloopt, op elk moment van de dag zich laten ‘bijpraten’ over wat de natuur ons voorschotelt.

Het team bijeen voor een laatste check.

Het weer bevorderde niet altijd een uitbundig bloemenbeeld of drukke paden, maar we kregen veel positieve reacties van de wandelaars en vooraf heeft een aantal lokale kranten er aandacht aan besteed. Ook kwam wethouder Jakobien Groeneveld op een middag langs om met eigen ogen te zien wat we als groene organisaties hadden gedaan.

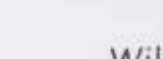
Na de goede ervaring, opgedaan met de Paddenstoelenweek van afgelopen oktober willen we als afdelingen van IVN en KNNV, in onze groeiende samenwerking, vaker dit soort natuurpaden neerzetten in Zoetermeer.

We hebben dankbaar gebruik gemaakt van de toestemming van Staatsbosbeheer en de gemeente Zoetermeer, de beheerders van de terreinen. De gemeente heeft ook bijgesprongen bij het vervaardigen van het materiaal. En vooral waren we blij met de hulp van de Balijhoeve, waar we onze spullen konden opbergen en terecht konden voor klusgereedschap en een kop koffie.

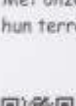
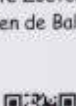
Wilde Planten Week

Deze wandelroute langs de vele mooie planten in dit gebied, is uitgezet door de Zoetermeerse afdelingen van de KNNV en IVN. Beide organisaties willen iedereen informeren over de natuur, en de bewondering en verwondering over al dat moois groter laten worden.

Zodat we met z'n allen die natuur nog meer gaan waarderen en beter kunnen beschermen.

Met onze dank aan gemeente Zoetermeer en Staatsbosbeheer die hun terreinen openstelden en de Balijhoeve voor hun hulp.

www.ivnzoetermeer.nl

zoetermeer.knnv.nl

[@ivnzoetermeer](https://www.facebook.com/ivnzoetermeer)

Vrijwilligers, biodiversiteit en natuurlijk groen

Door Andre van Kleinwee

inleiding

Allereerst zal ik mij voorstellen: ik ben Andre van Kleinwee, woonachtig in Woerden. Sinds 1 juni 2020 ben ik werkzaam als stedelijk ecooloog op de afdeling stadsbeheer van de gemeente Zoetermeer voor twee dagen in de week, op maandag en dinsdag. De rest van de week ben ik werkzaam bij de gemeente Gouda als stedelijk ecooloog. Starten bij een nieuwe werkgever in coronatijd is lastig. Je nieuwe collega's zijn niet op kantoor, maar werken thuis. Waar vind je wat en waar moet je zijn. Wel had ik een lijstje gekregen met namen van collega's en vrijwilligers. De eerste weken heb ik me bezig gehouden met het leren kennen van de stad en het groen. Op de fiets door het Zoetermeerse groen op verkenning. Dan is juni een prachtige maand om kennis te maken met bloeiende bermen, prachtige parken, natuurkerngebieden en de flora en fauna in de stad. Nu hoor je veel zeggen 'Zoetermeer is een slaapstad met hoge flats, er is daar weinig te zien en te beleven'. Niets is minder waar. Er is veel groen en er zijn prachtige parken met ieder zijn eigen biodiversiteit. Tijdens mijn fietstochtjes genoot ik van al dat moois, maar zag als stedelijk ecooloog ook verbeterpunten. In juli van het afgelopen jaar werd ik bij de Gemeente Gouda door de vlinderstichting uitgeroepen tot beste bermbeheerder van Nederland. Een prijs waar ik trots op ben na vele jaren inspanning voor de Goudse Bermen. Dit bleef ook niet onopgemerkt bij het AD Zoetermeer en de plaatselijk couranten met een leuk artikel over de Zoetermeerse bermen. Deze inspanning geef ik ook graag aan de bermen in Zoetermeer.

Bijenorchis de parels van een ecologische berm

Actieve vrijwilligers

Op mijn lijstje stonden vele namen van vrijwilligers van IVN, KNNV, vogelwerkgroep, de natuurtuin, egelopvang en betrokken buurtbewoners bij projecten. Ik heb kennis met hen gemaakt en ik heb de plekken bekenen waar ze actief zijn. Een van de eerste vrijwilligers was Sinie de Jonge. Op de fiets hebben we een ronde gemaakt door de wijk Rokkeveen, waar ik veel te horen kreeg over het bestaande beheer, de flora en de fauna en wat Sinie zag wat beter kon in de wijk. Tijdens het kennismaken met deze vrijwilligers viel mij de betrokkenheid op en het meedenken over het nog beter te kunnen doen voor de flora en fauna in de stad. Het gaf me een warm gevoel om met de collega's en de vrijwilligers van de verschillende groene verenigingen samen te werken en mee te denken over een groene leefbare stad met de bijbehorende flora en fauna. Naast mijn twee banen ben ik ook vrijwilliger bij IVN Woerden, daar ben ik voorzitter en coördinator van de jeugdnatuurwerkgroep. Voor de stichting landgoed Bredius ben ik actief in de beheerwerkgroep.

Vlinder- en bijenidylles

Een van mijn eerste werkzaamheden was het herzien van het beheer van de vlinder- en bijenidylles in de stad. Op deze locaties staan informatiepanelen met uitleg en verschillende soorten vlinders.

Infobordje idylle met uitleg

Er bleek veel onduidelijk te zijn over het maai-beheer en het bloeibeeld van deze idylles, zowel bij vrijwilligers als bij de aannemers die het werk uitvoeren. Bij de meeste vrijwilligers was dat hoofdzakelijk het bloeibeeld van klapprozen. Die waren na een jaar allemaal verdwenen. 'Er wordt niet goed gemaaid' kreeg ik vaak te horen. Klapprozen zijn eenjarige planten en ver-

dwijnen na één a twee jaar omdat de grond gesloten raakt en er grassen en kruiden verschijnen. Voor een bloeibeeld van klaprozen en andere eenjarigen moet je ieder jaar de grond open maken. Dit is uiteraard zeer bewerkelijk en hiermee wordt de biodiversiteit van vele andere blijvende planten niet bevorderd. Met het juiste maaibeheer neemt de hoeveel verschillende bermenplanten toe en is er een voedselbron voor vlinders en bijen. Voor alle vlinder- en bijenidylles heb ik een nieuw beheerdocument gemaakt en afgestemd met de betrokken partijen, aannemer en wijkbeheerder van de gemeente. Alle nieuwe beheerafspraken zijn vast gezet in ons beheersysteem Geovisia waar de aannemer ook mee werkt. Met deze nieuwe afspraken zou het goed moeten komen met deze idylles in de stad. Maar dat heeft ook tijd nodig om te kunnen ontwikkelen. Ecologisch beheer is geduld, continuïteit in tijd en variatie in ruimte.

Nieuwe groen ontwikkelingen

Voor de komende periode staan er in Zoetermeer verschillende groene projecten op de rol. Zoals de vergroening van de Broekwegwetering; hierbij zowel een vergroening langs de kades als in het water. In het water worden drijvende eilanden geplaatst met moerasplanten. Op plekken langs de kades verdwijnt het saaie groen en maakt plaats voor bloeiende vaste planten.

Eind maart ben ik gestart met een pilot tegen de eikenprocessierups in het Burgemeester Hoekstrapark en de Noord Aa. Op beide locaties zijn kool- en pimpelmeeskastjes opgehangen. Deze mezensoorten eten graag rupsen en zeker de jonge rupsen van de eikenprocessierups. Jaren geleden is uit onderzoek komen vast te staan, dat een paartje kool- of pimpelmezen met 7 jongen honderdduizend rupsen hebben gevangen als de 7 jongen het nest verlaten. Maar niet alleen vogelkastjes ophangen, ook de onderbegroeiing moet bloemrijk gemaakt worden en het beheer aangepast om meer biodiversiteit te ontwikkelen.

Dit jaar wordt er na 5 jaar weer in een aantal parken gekeken hoe de biodiversiteit er voor staat en er start een bijenonderzoek langs het Zoetermeerse bijenlint. Dit biedt ons inzicht in wat we al hebben en hoe we dit kunnen behouden door het eventueel aanpassen van het beheer.

Tot slot

Als de coronamaatregelen het toelaten hoop ik met alle groene verenigingen die actief zijn in Zoetermeer, aan tafel te zitten en ideeën met elkaar uit kunnen wisselen over wat we voor elkaar kunnen betekenen.

Voor vragen staat ik altijd open, maar ook voor bijzondere waarnemingen in de stad. Met een positieve instelling gaan we samen voor een duurzame stad: een plek voor mens, dier en plant.

Kabouters hebben zich gevestigd in het Westerpark.

VAN DORP **HOUT**

**STEL ONLINE
JE EIGEN
SCHUTTING
SAMEN**

BEKIJK ONZE WEBSITE [VANDORPHOUT.NL](https://www.vandorphout.nl) VOOR VELE ACTIES

Van Dorp Hout is een regionale houthandel.
Wij verkopen hout en aanverwante producten
met een buitentoepassing.

OPENINGSTIJDEN
maandag t/m vrijdag van 07:30 tot 17:00 uur
zaterdag van 07:30 tot 16:00 uur

VOORWEG 153 | ZOETERMEER
079 - 3512578 | [INFO@VANDORPHOUT.NL](mailto:info@vandorphout.nl)
[WWW.VANDORPHOUT.NL](https://www.vandorphout.nl)

Wandelen begint bij Van Herwijnen

Groot assortiment kleding en
schoenen voor dames en heren

**van
Herwijnen**
walking & outdoor

Dorpsstraat 66 - Zoetermeer - (079) 3163551
herwijnenzoetermeer.nl

Satijnlichtmot

Door Rob Schouten

Als ik in de zomer met een lichtval nachtvlinders probeer te vangen, komt er wel eens een bijzonder vlindertje voorbij. Zoals deze zeldzame satijnlichtmot (*Palpita vitrealis*), een prachtig, teer, satijnkleurig grasmotje. En een trekvlindertje! Komt helemaal op zijn fluwelen vleugeltjes uit het zuiden aanvliegen! Vooral te zien in de nazomer (juli-oktober).

Ijsvogel

Door Henk Lubberding

Op gezette tijden duikt er een ijsvogel in onze tuin op. Dat is niet zo verrassend naast een grote waterplas. Hij neemt dan wel eens plaats op onze voederpaal, niet om vogelvoer te nuttigen, maar om vandaar in ons kleine vijvertje met salamanders te duiken. Helaas heb ik daar geen foto van, maar wel toen een ijsvogel vanaf een dode tak van onze treurwilg uitkeek over de bovengenoemde waterplas.

Samenwerking Wijkaannemer Rokkeveen en IVN/KNNV

Door Sinie de Jonge en Ruud Vis.

Langs deze weg wil ik mij even voorstellen en in het kort vertellen wat de samenwerking met het IVN voor ons betekent.

Mijn naam is Ruud Vis en ben ik al vrij lang werkzaam als Tuintechnicus bij de M. van der Spek Groep. De Gemeente Zoetermeer heeft het groenonderhoud in de woonwijk Rokkeveen uitbesteed aan 'ons' bedrijf en je kunt daar dan ook verschillende teams aan het werk zien.

De M. van der Spek Groep heeft tegenwoordig meer dan 100 personen in dienst en die verzorgen een breed scala aan dienstverlening voor overheden, instanties, bedrijven en particulieren.

Sinds vorig jaar heb ik de functie als Omgevingsmanager (Buiten in Rokkeveen) voor de wijk Rokkeveen erbij gekregen. De genoemde functie is bedoeld om de contactlijnen kort te houden voor iedere belanghebbende in de wijk en om als tussenpersoon te fungeren om te peilen hoe het omgevingsgroen (en de openbare ruimte) wordt ervaren en gewaardeerd. Daarbij sta ik open voor allerlei suggesties, visies, ideeën en verbeterpunten. Zelf ben ik nauwelijks betrokken bij de directe uitvoerwerkzaamheden en kan mij daardoor wat neutraler opstellen en vooral ervaringen verwerken in uitgangspunten voor de toekomst.

Vorig jaar heb ik contact opgenomen met IVN Zoetermeer, waarvan ik overigens ook lid ben. Hierop heeft Sinie de Jonge gereageerd en we hebben een afspraak gemaakt.

Binnen de IVN afdeling is zij een bekend persoon en zeker ook voor onze mensen in de uitvoer. Hier komt dan ook het belang van een samenwerking naar voren.

Als het gras gemaaid moet worden en zij weet dat op tijd, dan heeft IVN vaak vooraf al plekken gemarkeerd waar we omheen moeten maaien. Dat kunnen groepjes orchideeën zijn, nesten van vogels of zelfs paddestoelgroepen in de herfst. Maar het kan ook een gebied zijn waar de vrijwilligers bloemenzaden in het gras hebben gezaaid om voor de insecten een aantrekkelijke bloemenstrook te maken.

Met de afdelingen binnen de plaatselijke IVN kan er samenwerking zijn over o.a. vogel- en vleermuisbestanden.

Door het over en weer delen van kennis kunnen we zorgen voor een gerespecteerde natuur in de wijk.

De leden van IVN zijn van groot belang voor de natuurbeleving in Zoetermeer; denk aan al die vrijwilligers die voorlichting geven, allerlei natuur rondleidingen geven, maar ook de leden die vrijwillig in de weer zijn met een afvalgrijper en vuilniszak. Respect!

Samen met Sinie ben ik door de wijk gereden, waarbij ik specifiek heb gevraagd naar de visie van IVN ten aanzien van het geleverde onderhoud, de huidige groenvoorziening en vooral ook mogelijke toekomstplannen op dat gebied.

Dit is overigens ook wat ik met andere belanghebbende partijen bespreek. Denk aan acties tijdens Cleanup Day, Nederland Schoon, Buren- en Boomfeestdag, adoptiegroenprojecten en met vrijwilligers van het Rosarium.

Vaak kunnen we tijdelijk middelen voor dergelijke acties beschikbaar stellen of op een andere manier van dienst zijn.

Daarnaast zijn door eerdere contacten met de WAS (buurtpreventie) en bijvoorbeeld de winkeliersverenigingen sommige dingen aangepast in het onderhoudregime en andere verwerkt als voorstellen voor verbetering.

Tegen die achtergrond hebben wij tijdens de fietsronde een flink aantal dingen besproken.

Soms waren het vragen zoals: waarom blijven er hopen afgemaaid gras en riet bij de sloten liggen, waarom wordt het afgemaide gras niet opgeruimd (Kurkhout e.o.), waarom worden sommige oevers rond de watergangen volledig kaalge-maaid en andere niet?

Maar ook een aantal wensen kwamen naar voren zoals: kunnen we de middenbermen (bij gescheiden rijbanen) misschien inrichten als ruig gras en zorgen deze stukken een arme grond krijgen, zodat er heel andere planten kunnen groeien.

Er is flink wat achterstand in het snoeien van struweel; er staan heel veel zieke essen in. Afgesproken was dat er gefaseerd gemaaid zou worden (zoals bij het zogenaamde sinusmaaien: daar blijft een deel gras staan, het andere wordt gemaaid en bij een volgende keer wisselen die gebieden) maar dit gebeurt maar af en toe.

Er is een wens voor meer bloeiende kruidenstroken (bv bij Kurkhout, Spectrum/Pigmentsingel en nabij Röntgenlaan).

De kruidenzones (het nietmaaigebied) langs de waterlijnen en struwelen moeten breder.

Vaak staan op beide oevers van een bepaalde watergang flinke randen met boomopschot, (bomen die uit zaden zijn gaan groeien) zodat het water niet meer zichtbaar is, de oever niet meer bereikbaar is voor nestgebied en waardoor ook veel blad in het water valt.

Richting IVN heb ik ook de specifieke vraag gesteld wat zij vinden van de steeds verder oprukkende rietzones. Inmiddels is dit al zo ver de oever opgetrokken dat het te veel schaduw geeft voor andere oeverplanten (bv. rietorchis) dat deze verdwijnen; op die manier wordt de biodiversiteit er niet groter op. Dit is een landelijk verschijnsel!

Graag zou ik samen met IVN willen zoeken naar een oplossing. Desnoods aangevuld met kenniscentra's elders in het land. Misschien een studieonderzoek via een hogeschool?

U begrijpt dat elke partij die ik spreek wel bepaalde wensen en ideeën heeft, helaas betekent dit niet dat er overal aan voldaan kan worden. Soms kan het inderdaad binnen het budget en regime van het onderhoud opgelost cq. aangepast worden. Vaak is het zaak om de ideeën verder uit te werken naar een voorstel richting de gemeente. Hierbij is het natuurlijk belangrijk dat dit zo breed mogelijk gedragen wordt door belanghebbende partijen. Dit zijn vaak langdurige processen voordat het tot een mogelijke realisatie kan komen. Maar om zover te komen moet je wel eerst ergens beginnen.

Soms gaat een idee wel snel naar uitvoer, zo zijn

onlangs tientallen door 'ons' gemaakte vogel-nestkastjes geleverd. Mede door deze actie kunnen we op een natuurlijke manier meewerken aan de bestrijding van de Eikenprosessierupsoverlast.

Ruud Vis

ruud@mvdspek.nl

Facebook: Buiten in Rokkeveen.

Boom Stijl

www.mvdspek.nl

Vuurgoudhaantje

Door Marja Kreike

Wij doen ons best om van onze kleine voor- en achtertuin een insectenrijk en vogelvriendelijk stukje Zoetermeer te maken. Temidden van versteende tuinen levert het echter weinig extra vogelsoorten op. Het zijn 13 vaste stamgasten die goed door ons verzorgd worden. Geen groenling en staartmees, geen huis, ring -of heggenmus.

Tijdens de koude witte dagen in februari trok een klein druk bewegend vogeltje aan de straatkant mijn aandacht. De dichte viburnum en het voortdurend zigzaggen maakte herkenning vanuit mijn keukenraam moeilijk, een overwinnende tjiptjaf?

Er liepen wat mensen voorbij. Het vogeltje schrok en zocht beschutting dieper de voortuin in dwars door de liguster die pal voor het raam staat. Ik schoof op de aanrecht om hem te kunnen volgen en toen zagen we elkaar. Verrassing van twee kanten, alleen het keukenraam ertussen, een tijdloos moment. Nauwelijks een meter tussen ons in stond ik oog in oog met een vuurgoudhaantje.

Mijn foto van een ransuil

Door Wilco Pot

Het blijft elke keer weer bijzonder als je ransuilen ziet. Geweldig mooie, statige vogels die, als ze 's winters gezamenlijk in een boom roesten, je rustig aankijken met die mooie oranjegele ogen.

Onlangs werd gemeld dat er een groep in het Balijbos zat. Even kreeg ik de kriebels om de nieuwe teletoeeter op mijn fototoestel te schroeven en op jacht te gaan naar een mooi plaatje. Helaas ben ik wat voorzichtiger geworden door de corona omstandigheden. Op een gemiddelde weekenddag is het al drukker dan normaal in het bos en dat samen met de geruchten dat het er al druk was met fotograferen hield mij tegen. Nu ben ik van nature net zo schuchter als die ransuilen. Een klein select groepje bekenden om me heen gaat nog, maar het moet niet te gek worden. En net als die uilen vermijd ik meestal massale drukte en aan gedrang heb ik helemaal een hekel.

De wil om toch nog een keer een betere foto te maken is gewoon een aangeboren afwijking. Die drang blijft altijd en heeft niets met de uilen te maken. Ik heb al een aantal foto's van roestende ransuilen. En misschien best wel aardige.

En ik heb een uitmuntende foto van een ransuil. Namelijk van mijn eerste. Waarom die zo mooi

is? Niet fototechnisch maar door de omstandigheden.

Ik liep een keer te fotograferen in een klein natuurgebiedje en keerde na een paar foto's om op het pad, liep een hoek om en recht voor me, op ooghoogte, op een meter of vijftien afstand, zat een ransuil me recht aan te kijken. Die moest ik op de heenweg ook al gepasseerd zijn. Langzaam bracht ik mijn camera omhoog, richtte en maakte een foto terwijl ik me realiseerde dat ik de kleine lens erop had zitten en de grote nog in mijn fietstas lag. Toch nog wat meer plaatjes geschoten want als ik naar mijn fiets wilde moest ik eerst nog wat verder naar de uil toe en die zou dan vast wegvliegen. Elke keer een stapje vooruit, foto nemen en uiteindelijk kon ik de hoek om naar mijn fiets en de uil zat er nog steeds. Snel lens wisselen en die paar meter terug over het pad en hopen dat de uil er nog steeds zit.

En ja hoor, beng, DE foto.

Gewoon het feit dat er iets totaal onverwachts gebeurde terwijl het op veel momenten 'fout' had kunnen gaan maakt dit nog steeds mijn mooiste foto van een ransuil. Ik zal hem met jullie delen.

Van de ledenadministratie

We verwelkomen:

Mevr. I. (Ineke) van den Berg

Dhr. W. (Wouter) Parent

Mevr. A. (Anita) Shreiber-Kamerbeek

We namen afscheid van:

Dhr. B.E. (Berend) Boiten

Mevr. J.F. (Jeanne) Dictus

Mevr. H.M. (Helma) van Dijke

Mevr. R. (Rebecca) Hofman

Mevr. D.H. (Dorine) de Jong-de Nijs

Mevr. A.E. (An) Koster-Smaal

Mevr. A. (Anneke) Plat

Mevr. J. (Janneke) Scheltens

Dhr. A. (Arian) van der Torre

Op 26 april 2021 telden we 81 leden waarvan 1 gastlid

Boerderij de Vierhuizen

"Natuur voor fijnproevers"

- ❖ Biologische kaasboerderij
- ❖ Natuurboerderij

Theo, Lidia & Freek van Leeuwen
Geerweg 5, Zoeterwoude
www.kaasboerderijdevierhuizen.nl

Winkel open
Ma, wo, vr, za
9.00 – 17.00 u

Het allermooiste van Peter van Wely

Door Rob Schouten

Wat vind je het allermooiste stukje natuur van Zoetermeer?

Deze vraag stel ik aan Peter van Wely. Als er iemand is die de Zoetermeerse natuur goed kent is dat wel Peter van Wely. Al decennialang houdt hij de stand van de Zoetermeerse natuur bij. Vrolijk wordt hij daar niet van; Veel de dieren die hij hier vroeger zag, zijn nu verdwenen. Veel Zoetermeerse inwoners hebben dankbaar gebruik gemaakt van zijn kennis, wanneer hij hen rondleidde in onze natuurgebieden. En nog steeds houdt hij af en toe lezingen met beelden over alles wat de natuur ons biedt en doet hij mee aan de inventarisaties van hommels en vlinders door werkgroepen van o.a. IVN.

Hoe lang zwerf je al door de Zoetermeerse natuur?

"Vanaf de zeventiger jaren. Ik kwam hier in 1969 en heb sindsdien talloze schriften volgeschreven met waarnemingen hier in Zoetermeer".

En je hebt in al die jaren de natuur hier wel behoorlijk zien veranderen?

"Absoluut. Het is in al die jaren behoorlijk achteruitgegaan. Er zijn steeds minder soorten te vinden, zeker de laatste vijf jaren. Wat vroeger algemene soorten waren, zijn nu nauwelijks nog te vinden. Bijvoorbeeld allerlei soorten snavelvliegen, dansvliegen, zweefvliegen, kleine vos en argusvlinder. En wat toen bijzonder was, is nu vaak verdwenen. Hier (en hij pakt een schrift van de stapel), in 1983 telde ik 150 hooibeestjes (een vlinder) in het Westerpark, nu nog soms 1 of 2 per jaar".

Waar ligt dat aan?

"Voor een deel door landelijke ontwikkelingen, door de stikstofproblemen. Maar vooral ook door gemeentelijk beleid. Verkeerd beheer, maaien op de verkeerde momenten; het wat ik noem 'strookjes-laten-staan'-beleid, waardoor alles verruigt en die verruiging breidt zich vervolgens over andere plekken uit. Toen je telefonisch vroeg of ik mooie natuurplekken wist, had ik zo'n acht 'paradijsjes' in mijn hoofd. Ik ben erlangs gegaan. Niets meer van over! Sommige zijn nu alleen nog maar een grasweide. Alle leuke, bijzondere plantjes die insecten trekken zijn verdwenen".

Voelde je al van jongs af aan bij de natuur betrokken?

"De natuur fascineerde mij al als kind. Maar thuis hadden we nauwelijks boeken. Ik was dolblij als ik van die kleine prismapockets kreeg, van 1,25 gulden, over vogels, flora en wilde bijen. Bijvoorbeeld met Sinterklaas. Ik zat met rode oogjes die boekjes te lezen".

Hadden je ouders belangstelling voor de natuur?

"Nee, niet echt. Wel fietsten we vaak de natuur in; ze waren geen stadsmensen. Een keer in de twee jaar gingen we op vakantie, naar een huisje op bijvoorbeeld de Veluwe. Maar ik vogelde alles zelf uit. Ik ging begin jaren zestig op onderzoek uit. Ik was toen ongeveer 13 tot 16 jaar. Dieren en planten probeerde ik in groepen te verdelen. Bijvoorbeeld vogels: wat voor soort snabels hebben ze? Spitse of stompe, lange of korte, rechte of kromme. Zo deelde ik de natuur in families in. Dat was een heel gepuzzel".

En dat deed je allemaal in je eentje.

"Ik ging niet graag naar school. Ik hoorde er meestal niet bij, werd ook gepest. En al die kinderen hadden niets met de natuur en met mijn fascinatie daarvoor. Dat ik wel zo veel met de

natuur bezig was, vormde in feite een compensatie voor het gemis aan het sociale leven met andere kinderen.

Daarom was ik zo blij dat ik hier met het geven van natuurexcursies mijn natuurkennis kwijt kon aan groepen enthousiaste mensen".

Even terug naar de beginvraag: wat is jouw mooiste natuurplek in Zoetermeer?

"Tsja... Wat ik al zei, al mijn 'paradijsjes', waar je veel verschillende soorten planten vond en heel veel verschillende insecten, zijn er nauwelijks nog. In het Buytenpark vind ik nog de meest aantrekkelijke natuur van Zoetermeer".

Enkele dagen later zien we elkaar weer in het Buytenpark en lopen naar een plek bij een van de plassen (zie foto), links naast de aflopende weg.

"Dit vond ik altijd een van de betere plekken in het Buytenpark. Hier waren leuke plantjes als watermunt, kattestaart en heelblaadjes te zien. En die plantjes trokken veel verschillende insecten aan. Nu (eind maart) is het nog kaal, maar ik hoop dat het hier in juli en augustus weer volop bloeit".

En precies op het moment dat Peter en ik daar stonden, daalden op de bomen om ons heen een groenling, kneu, roodborsttapuit en paapje neer. Om te bewijzen dat dit inderdaad een bijzondere plek is.

Een bijzondere waarneming

Door Rob Schouten

Wie wil dat niet, eeuwige roem vergaren? Maar hoe doe je dat?

Edison, u weet wel, o.a. de 'uitvinder' van de gloeilamp, deed dat door uitvindingen op te kopen en er zijn naam aan te verbinden. Zijn vrouw verzuchtte in de roman van Marente de Moor (Roundhay, tuinscène): "... Begrijpt hij dan niet dat zij (zijn kinderen) zijn enige kans zijn op echte vereeuwiging?"

Hoe bereik ik de eeuwigheid? Ik vind iets uit, waar de hele wereld versteld van staat, bijvoorbeeld een auto die alleen op water loopt. Of ik ontdek eindelijk de Grote Unificatie Theorie en kan uitleggen hoe het heelal werkt. Of ik overtref de grootste treinroof. Allemaal mogelijkheden om mijn naam nog eeuwenlang te laten klinken. Maar zo slim of brutaal ben ik niet...

Tussen de bomen door blonk de zandvlakte onder een strakblauwe lucht. Daar, op die vlakte, zou hij te vinden moeten zijn. P. had me de weg gewezen. Een in Nederland zeldzame vlinder,

die alleen daar te vinden was: de kleine heivlinder. En wie wil niet iets zeldzaams vinden?

We liepen de vlakte op, ieder naar een andere kant om de kans op ontdekking van dit zeldzaams te vergroten. Na een kwartiertje zag ik P. zwaaien: hier! Hier! Op hetzelfde moment zwaaide ook ik: hier! Ook ik had een klein heivlindertje gezien, bij een verdord stukje gras. Meer zeldzaam dan mooi. De zandkleur van de zandvlakte. Maar dat mocht de pret niet drukken.

Tevreden zetten we ons in de schaduw van een den. De pet tegen de zon af, een fles water aan de mond. We hadden ons doel bereikt.

Maar ja, iets zeldzaams vinden is natuurlijk prachtig. Je kunt daar bij Waarneming.nl in het rood komen te staan, als aanduiding van een gevonden zeldzaamheid. Tijdelijke roem. Maar ontdekken wat al eerder ontdekt is, brengt nog geen eeuwige roem.

Ik hoorde een licht zoemen, dat even plotseling weer ophield als het begon. Toen vloog er iets vlak voor me langs. Het leek een grote libel met wel heel bijzondere kleuren. Dat moest een heel zeldzame zijn, hier op de zandvlakte! Ik pakte mij fototoestel, maar zag hem niet meer. Ik had al een mooie naam voor hem bedacht, *Leucorrhinia Schoutensis*. Mijn naam vereeuwigd! Maar wat te doen?

1. Blijven zitten met mijn fototoestel in de aanslag, hopend dat hij nog eens keer langs zou komen, of
2. Weggaan, maar iedereen vertellen dat ik een nieuwe libellensoort had ontdekt, of
3. Mijn ogen niet geloven, en het er maar bij laten zitten?

Waar zou u voor kiezen?

P. vond het welletjes en wilde naar huis. Hij had niets gehoord of gezien. En ja, ik kreeg hem/haar niet op de foto. Een bewijs heb ik dus niet. Iedereen zou me op mijn woord moeten geloven. Niemand doet dat natuurlijk. Maar mocht u op het Kootwijkerzand deze libel voorbij zien komen, weet dan dat ik hem het eerst heb ontdekt! *Leucorrhinia Schoutensis*!

Contactpersonen Thema's IVN Zoetermeer

Mossen

Paddenstoelen

Bomen en struiken

Insecten

Natuurkoffer

Natuurfotografie

Geneeskrachtig en eetbaar

Voor informatie: info@ivnzoetermeer.nl

Taco Slagter

Sinie de Jonge

Marian Wesdijk

Rob Schouten

Fred Baerveldt

Wilco Pot

Raymond Kort

Lidmaatschap

Donateur of lid worden?

Steun je het werk van IVN Zoetermeer? Word dan donateur.

Je ontvangt dan twee keer per jaar ons afdelingsblad het Lelieblad en wordt op de hoogte gehouden van onze activiteiten via onze digitale 'Nieuwsflits'. De minimum donatie bedraagt €15,00 per jaar. Een hoger bedrag is uiteraard welkom.

Leden kunnen meedoen met de speciale ledenactiviteiten, ontvangen ons afdelingsblad het Lelieblad, de digitale Nieuwsflits en, vanuit de landelijke organisatie, het magazine Mens en Natuur. De contributie bedraagt € 24,00 per jaar voor leden en € 7,50 voor huisgenootleden.

.

IBAN: NL38 INGB 0005 5198 00 t.n.v. Penn IVN Afd Zoetermeer

Donaties zijn welkom!

Beëindiging van je lidmaatschap/donateurschap:

Het lidmaatschap wordt aangegaan voor een jaar met ingang van de datum van aanmelding en daarna stilzwijgend steeds met een jaar verlengd.

Opzeggen kan schriftelijk aan de ledenadministratie tot uiterlijk één maand vóór afloop van het lopende lidmaatschapsjaar.

De redactie houdt zich het recht voor ingezonden artikelen niet of op een later tijdstip te plaatsen, in te korten of te wijzigen. Voor het volgende nummer kan tot 22 oktober 2021 kopij ingezonden worden.